

***ἀποτσωφλίζω**, ἀποτσεπλίζω Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀποτσεφλίζω Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσώφλι, παρ' ὃ καὶ τσέπλιν.

Ἀφαιρῶ τὸν φλοιόν. Συνών. ξεφλουδίζω.

ἀποτύλι τό, Κύπρ. Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) ἀποτύλ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτυλίγω.

1) Ξετύλιγμα ἔνθ' ἄν.: Αἶνιγμ.

Οὐλ' ἡμέραν τύλι τύλι | τῶαί τὴν νύχταν ἀποτύλι (τὸ στρώμα) Κύπρ. 2) Νῆμα τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ γνέσιμον τυλίσσεται εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἀδρακτίου καὶ ὅταν μαζευθῇ ἀρκετὴ ποσότης ἐκτυλίσσεται ἐκείθεν ἐπὶ τῶν δακτύλων καὶ τυλίσσεται εἰς τὸ μέσον, ὅπου ἡ κυρία ποσότης τοῦ νήματος Πόντ. (Σάντ.)

ἀποτύλιγμαν τό, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀποτύλιγμα Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀποτύλιμαν Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἀποτύλισμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτυλίγω.

Ἐκτύλιξις. Συνών. ξετύλιγμα.

ἀποτυλίγω, ἀποτυλίσ-σω Κύπρ. ἀποτυλίσσω Κρήτ. ἀποτυλίζω Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.) ἀποτυλίγω πολλαχ. 'ποτυλίσ-σω Κύπρ. 'ποτυλίω Κύπρ. Μέσ. ἀποντ'λίσσουμ' Σαμοθρ. 'πιτ'λίσσουμ' Ἱμβρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἀποτυλίσσω.

Α) Ἐνεργ. 1) Ἐκτυλίσσω τι Κύπρ. Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.): 'Ποτύλιξεν τὸ νῆμαν - τὰ ροῦχα τοῦ μωροῦ Κύπρ. 'Ποτυλίει τὸ μετὰξιν αὐτόθ. 'Αποτύλιξον τὸ στρώμαν Κερασ. 'Επετύλισα τ' ἀδράχτ' - τὸ κουβάρ - τὸ ράμμαν κττ. Τραπ. 'Επετυλίε τὸ ζωνάρι μ' Ὁφ. 'Επετυλίεν τ' ὀφίδ' κ' ἐσῆβεν 'ς σὴν πέτραν ἀφκά Τραπ. || Φρ. 'Επετυλίεν ἡ γλῶσσα τ' (ἐπὶ σιωπηλοῦ ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ) Ἱμερ. || Ἄσμ.

Ὅταν τὸ ἐποτύλιξεν τὸ ἔβαλέν του βοτάνιν,

οὐλοὶ παρηγοῦσαν τον πῶς θέλει νὰ τὸν γιάνη

Κύπρ. Συνών. ἀποκουβαριάζω 1, ξεκουβαριάζω, ξετυλίγω. β) Ἀπαλλάττω τοῦ περιτυλίγματος, τοῦ περιβλήματος, τῶν ἐνδυμάτων κττ. Κύπρ.: Κάθε 'κοσ'τέσσερες ὥρες νὰ 'ποτυλῆς τὸν γιὰρᾶν σου, νὰ τοῦ βάλῃς γιατρικὸν τῶαί πάλε νὰ τὸν τυλίῃς. Τυλίω τὸ μωρόν μου τῶαί κάθε τρεῖς ὥρες 'ποτυλίω το τῶαί σπασιτρέκω το. 'Ετυλίκτηκα μέσα 'ς τὰ ὀ-δοιν-γιά τὸ 'ἐν ἡμπόρουν νὰ 'ποτυλικτῶ. Ἡμουν τυλιμένος μέσα 'ς τὸ γιράμιν τὸ ἐπύρῳσα τὸ ἐποτυλίκτηκα. 2) Τυλίσσω τι ἐντελῶς, τελειώνω τὸ τύλιγμά τινος πολλαχ.: 'Αποτύλιξε τὸ μωρὸ (ἐνν. μὲ τὰ σπάργανα). Ἀκόμη δὲν ἀποτύλιξε τὸ νῆμα.

Β) Μέσ. 1) Ἀνοίγω τὰ συνεσταλμένα ἢ διπλωμένα ἄκρα τοῦ σώματος Κύπρ.: 'Ετσι σὰν ἡμουν διπλωμένος χαμαὶ ἐποτυλίκτηκα τὸ ἔπεσα 'ς τὰ βούρη (ἤρχισα νὰ τρέχω).

β) Μεταφ. ἐξεγείρομαι ἀποτόμως συνήθως ἐκ τρόμου ἢ καταπλήξεως (ἐξεγείρομαι οἶονεὶ ἐκτυλισσόμενος πρότερον ὢν συνεσταλμένος) Κύπρ.: Εὐτὺς ποῦ τοῦ πῆς 'ποτυλίεται. 'Εποτυλίχτην 'ποῦ τὸν φόον του. Σὰν ἐκάθουμον ἤρτεν νὰ μὲ δέρῃ, 'ποτυλίομαι 'πάνω, ἔκαμά τον τὸ ἐχάθην. || Ἄσμ.

Ποῦ τὸ 'δροικῇ ὁ Διενῆς εὐτὺς ἐποτυλίχτην,

ἔλα νὰ πάμεν, Χάροντα, κάτω εἰς τὴν παλαίστραν.

2) Ἐτοιμάζομαι Ἱμβρ.: 'Πιτ'λίσσουμ' γὰ νὰ φύγω.

β) Σπεύδω, κἀνω γρήγορα Ἱμβρ.: 'Πιτ'λιχτητι νὰ φύγουμ'. 3) Σκοπεύω, ἔχω κατὰ νοῦν Σαμοθρ.: 'Ε δέ, λίγα ἀποντ'λίσσοι! (πολλὰ βάζεις μὲ τὸ νοῦ σου).

ἀποτύρι τό, Κρήτ. ἀπότυρο Χηλ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τυρί.

Τυρός: Ν' ἀρμέξῃς καὶ νὰ κάμῃς τυρὶ κι ἀποτύρι (ἐπῳδ. κατὰ τῆς βασκανίας) Κρήτ.

ἀποτύρινα ἐπίρρ. Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. Τυρινή.

Μετὰ τὴν ἐβδομάδα ἢ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς.

ἀποτύρωμαν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτυρώνω.

Κατάπαυσις τῆς τυροκομίας.

ἀποτυρώνω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τυρί. Πβ. καὶ μεταγν. ἀποτυροῦμαι = μεταβάλλομαι εἰς τυρόν.

Παύω τὴν τυροκόμησιν: 'Εποτύρωσες ἢ ἀκόμα;

ἀποτύρωσι ἡ, Κύθηρ. Κύπρ. Πάρ. 'ποτύρωσι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀποτύρωσις.

1) Ἡ Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς Κύθηρ. Κύπρ.: Πότ' ἔχουμεν 'ποτύρωσιν; 2) Ἡ Τυρινὴ ἐβδομάς Κύπρ. Πάρ.: Καλὴ ἀποτύρωσι! (εὐχὴ) Πάρ.

ἀποτυφλώνω πολλαχ. 'ποτυφλώνω Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποτυφλῶ.

1) Κάμνω τινὰ ἐντελῶς τυφλὸν Πελοπν. (Μάν.) Σαλαμ. Χίος κ.ά. — ἹΠολέμ. Σπασμέν. μάρμαρ. 144: Ποίημ.

Κάθε ἄλλο νοῦ θενά 'χε ἀποτυφλώσει

μᾶς τέτοιαι δόξας λάμψι, λάμψι τόση

ἹΠολέμ. ἔνθ' ἄν. β) Μεταφ. μωραίνω τινὰ πολλαχ.: Τὸν ἀποτύφλωσε ὁ Θεὸς κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε τέτοια δουλειά. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. 2,20,37 «τοὺς ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκεκωφωμένους καὶ ἀποτετυφλωμένους τῶν περὶ αὐτοὺς κακῶν». 2) Ἀφαιρῶ τοὺς ὀφθαλμοὺς φυτοῦ Σαλαμ.: Μοῦ 'κοψε τ' ἀμπέλι καὶ μοῦ τὸ 'ποτύφλωσε. Διὰ τὴν σημ. πβ. Θεοφρ. Ἱστορ. φυτ. 1,8,4 «εἰσὶ δὲ τῶν ὄζων οἱ μὲν τυφλοί, οἱ δὲ γόνιμοι, λέγω δὲ τυφλοὺς ἀφ' ὧν μηδεὶς βλαστός».

ἀποτύφου Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποτύπιω = κτυπῶ ἕως ὅτου κουρασθῶ.

Ἀπῳθῶ. Συνών. ἀποσπρώχνω 1, ἀποτσιφνῶ, σπρώχνω.

ἀποτυχαίνω σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποτυγχάνω.

Δὲν κατορθώνω τι, ἀποτυγχάνω εἰς τὸν σκοπὸν μου: Ἀπότυχε ὁ δεῖνα 'ς τὴ δουλειὰ ποῦ καταπιάστηκε.

ἀποτυχία ἡ, σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀποτυχία.

Τὸ νὰ μὴ ἐπιτυγχάνῃ τις εἰς τι: Παντοῦ ἀποτυχία. Κ' ἐδῶ ἀποτυχία. Ὅλο ἀποτυχίες. Συνών. ἀπότυχο.

ἀπότυχο τό, Εὐβ. (Αὐλωνάρι.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀποτυχής. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,105.

Ἀποτυχία: Φρ. Ἐπῆρε τ' ἀπότυχα (ἐπὶ τοῦ ἀποτυχόντος εἰς τὸν ἔρωτα).

ἀποτώρρα ἐπίρρ. κοιν. ἀποτώρας ἹΠ. Θράκ. Κρήτ. κ.ά. ἀποτώρα βόρ. ιδιῶμ. ἀποντώρας ἹΠ. ἀπονιτώρα ἹΠ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἀπατώρα Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀπετώρα Ἀμάρτ. ἀπιτώρα Ἱμβρ. κ.ά. ἀποταιώρα πολλαχ. ἀπ'ταιώρα πολλαχ. ἀποταιώραδα Πελοπν. (Μάν.) ἀπ'τατουραδὰ Σκόπ. ταποτώρα πολλαχ. ταπονιτώρα πολλαχ. βορ. ιδιῶμ. καὶ Χίος ἀαποτώρας Κρήτ. ταποιώρον Σέριφ. ἀποτώρες ἹΠ. ἀποντώρις ἹΠ. (Ζαγόρ.) ἀποτώρι Θήρ.

